

Шенин билбес, оң дуга-
бында ыры малаан тыа
кыжыны тывары берге. Бү-
гүнгөйүнүң сарыкчылары-
да, Ак-Довурткың ажилчы-
нары болгаш Тыва радио-
дээр-дир.

Шөр малды семиртирсе,
Шени-Бажи—серин

Күжүр Шени огу, кызы
Хулаагасын уттур авес...
деп бадиржалаттар. Ук ыры
дустугу Тываның кайы-даа бу-
луунда кыжыңың сагыш-сет-
кини оттурду, хей-адын кө-
дүрүп, чоргаларды кыптык-
тырып кээр. Чүте дээрге мы-
да Төрөн чуртка ынакшыа,
ажыл-иш болгаш нинтиел
мурнууга харыскага мык
синипкесе. Ынчангаш оңу Ше-
ниде «Большевик» совхозтун
директору Александр Тапеев
Шалаа черге аксылдан
дүжүрбөс.

Совхоз төвү — база-ла мр-
да кирген Борбак-Арыгын
кыдыны өрү чоктай берген
амгы улуг суур. Оң кезээни-
ден мешек-мешек тейлер
кыжыңың бадил келген. Мой-
налык бугазы оларны куржал-
дыр беткеш. Хөрлүг-Тейин
аргыңа ажа берген. Шак
манга, Адым-Меттектин
барыныга, 1925 чылды улуг
харыг, соок болгаш дат-
туургангын кыжында Алек-
сандр Тапеев төртүтүнгөн.
Кодан кыдында шыге сө-
лүзө беткеш дүжүр чалгы
бөр, мык манга тулут-суур
тургустун, хомык чон кол-
лективтег ажил-агылым, ма-
лыг амыдырайыг апар, а
ла коллективтег удуртукчу,
арта-ла, мүн огуум болур
ээрин арт Тавай мыңан ка-
нык билер мык.

— Оң бирги беш чылым
дөрүк чылымда мал бакын
өстүрүнгөн панылары бүгү
чүгүн айы-биле күөстүтүнгөн
турар. Күрүгө мал болгаш
чөр ажилчың продукцияң
садарың панылары база
күөстүтүнгөн. Көдө ажил-
агылың кол болуузу 4 мил-
лион 500 муу рубль чедер
келет. Кытагалары электрик-
тер, каа-даа хол-биле кыл-
дыр ажилдары эвээждер, чоң-
чон ажилдарына, чуртта-
лаа болгаш дыштарына
таарымчалык байдаларын
тургуза талаш-биле элден
ажылдар кылганын — деп,
ажылдар чуртаалар ор.

— Ылдым-дир, хары — деп,
директору үс кирдин.—Сов-
хозтун хөгжүлгөсү илдин-дир,
кедешкини база бадым,
Ынчалза-даа Совет Тыва дэр-
ген чыл болуп турар болган-
да, оң хөгжүлгөсүнө кан-
чалар кыжың кедештерин
туугаалар көрүр, Александр
Тапеев? Силерин күш-
ажылыңың бажыңар база 1944
чылда эгелээ-дир. Оң бөр
көдө ажил-агылың адыр-
агына урдуң удуртукчу
болуп келген-дир силер. Чүте
ла бажың солун шыкка.

Илет, Александр Тапеев
Шалаа ажилы болгаш
абылдары, шына-ла, солун.
Оң 1944 чылда Кызыл-
дир В. И. Ленин атты өөредилге
комбинаты (амгы № 2 шко-
ла) оң алаа бугалдарын,
кыжы болгаш мал эчилерин,
эске-даа мергежилдерин
база белекел турган) доос-
кан. Чаа-Хал райкуускомун
көдө ажил-агы кылдынып

Сезен чылдарның коммунистиери

БАШТАЙГЫЛАРНЫҢ БИРЭЭЗИ

агрономунга ажалдай берген.
Оң кады дооскан өөрдүгөн
ам Өвүр райкуускомун ора-
лакчы даргазы Чооду Кожик-
Чыргалович Шулуу-Маадыр,
республиканың үнүс мамла-
лыгы станицызының началь-
ны Монгуш Бүгүлүрсович
Достак-оол болгаш өскө-
дөдө чонунга бараан болу-
шан. Ынчалза-даа оларның
аразында (эске-даа кижилер-
ди) Шаала дег үр колхоз дар-
газы, совхоз директору
келген кижж чок.

Коллективизация эгелее-
н болгаш колхозташышкын-
дык баштайгы чылдарында ол
Чаа-Хал райкуускомун чер
кылдынып, райкуускомун
оралакчы даргазына болгаш
Эрлин райкуускомун дарга-
зына ажалдай норган. Ын-
чалзажок оң ажилы коллек-
тивтег ажил-агыларын тур-
гузары-биле тулут холбаалыг
турган. Оң Ак-Туруга Мон-
гуш Беген даргазы Ленин
аттыг, Кара-Талга Тулут Сүт-
түн даргазы «Тинделге»,
Урбунге Ховалыг Сүтдөр дар-
газы Сталин аттыг болгаш

кыс Монгуш Акпан олар-биле
кады Төрөн чурттуң чүрээ,
Москваны барып көргөн. Ты-
ваның көдө ажил-агы
ажылдакчыларынчын ынаар
бир дугаар чоруп турганы ол.
Бүгү-эвилелдин көдө ажил-
агы делегелге база ол чы-
лы ажиттыгын. Тываның тө-
лөөлери алаа киржир аас-ке-
жикти болгаш. Колхозтун
аник даргазы ол делегелден
чурттуң эске колхозтарынчын
чедикширин көргөш, ажил-
агынын оларның делсинеги
чедир болгаш чаа бу-биле
ажылдар сорулганы салган.

Александр Шаала «Комму-
низмге орутку» даргалан тур-
гаш, удуртукчуна бузулг
дадылшышкын алган. Алаа
улуг дуузын коммунистер, пар-
тия организациязы, ВКП(б)
райкому чедир турган. Оң
уламчылан колхоз областы
мурнакчы ажил-агыларынчын
аразында келген. «Күш-ажыл-
агыңың удуртукчу ажилдак-
чыларыңа улуг дуза болур
дээрин чугаажок.

Александр Тапеев күрү-
нениң болгаш хей-интинин
ажылдан айтыла, өг-бүлө
ажылдыга база үлгөлерин көр-
гүзүп келген. Оң иш чарып,
шалаа чүп, лаштын турарын
уртулук көрүп болур. Кадайы,
школа назыны четпезин уру-
лар албан черлеринин хоочун
ажылдакчымы. Күш-ажылды
Кызыл Тук болгаш «Хүндү-
лелдин Демдээ» ордениниң
эдилекчини, Тыва АССР-ин
Дэлин Советинин депутаты
турган Валентина Бадиргеев-
на-биле тоо урунгу доруктур-
ган болгаш кижизиккен. Бо
бийлекчил чылын урулгары-
ның урулгары база тоо апар-
ган. Урулгарың хей кезин—
бешкыл. Оң ийай ордина-
тура дооскан эмчи-даа, аймык
чок чер ажилдакчы-даа бар.
Анатолий — СЭКП-ин XXV
съездинин делегатына
тыла уран чууду баралат-
кан ады кижжиги бирээ.
Ранса — «Саян» ансамблин
үндөлөкчилеринин бирээ.

Чере ичаш, Шаала-
рынчын өг-бүлөсүндө ыры, таныш
билбес, хөгжү херекселтиге
ойнаас ижж чок. Республи-
кага «Өг-бүлө концерте» деп
шамчээшкын эгелекчеле-
ро.

— Хөгүлү, чазык болгаш
хей-интинин болурунчын, кул-
турун болгаш бажың беди-
лерин, азы чангыс өс-биле
чугаалаарга, кижизидилгени
үндөсүн уран чууде де са-
наар мен. Калдык болгаш
кыжың ажилгы болуру бе-
ли оң база хамаарыгыр бол-
ган—деп, Александр Тапеев
чугаала ор.—Бис чогаалдык
отчулусту чон мурнууга бэр-
рин ам-даа уламчылан турар
бис.

Совхоз директорунчыл ол чу-
газын дынааш, уран чуу-
дун үнөни билбес, культу-
ра албан черлеринге кичээлге
салбас, концерт белектелине
болгаш көрүдгөсү ажилдак-
чыларын чорутпас удуртукчу-
лар бисте чок эвес дээрин бе-
лап ор мен. Оларга «чонну
ажылче мобилизастарыны,
оларын хей-адын кедүрери-
ни бир аргазы база уран
чууде» деп чангыры күөс-
чиг.

Александр Тапеев Шаала
күш-ажылы бажынын эгел-
ээнден бөр 40 чыл,
ажыл-агылар удуртукчу-
зы ажилдаанындан бөр 30
чыл болуп турар. Совет Тыва-
нын бийлектиге ол тура-со-
руктуг ужуражыл турар.

К. ЧОДУУ.
ЧУРУКТА: А. Т. Шаала.

съездинин делегатына «Чо-
дуу» совхозтун хоочун хойжу-
зу Максим Сувандин, «Револ-
юциянын чалбыжы» совхоз-
тун директору турган Ольга
Чуева база сонгуттурган—деп,
Александр Тапеев хөрөп ор.
—Чурттуң көдө ишчилеринин
киржир аас-кежиктиг болу-
мун, Сьездилер Ордунуң-даа ма-
дамы, а Улус ажил-агы-
нын чедикширинин делег-
елге мырыңай таныттымас
апарган болду.

Александр Шаалының күш-
ажылы бажынын эгелээ-
ннен бөр дөртен чыл эрт-
кен. Оң ден кезин ол үс-
түндө адаттыгын дөрт ажил-
агынын удуртукчуна бараал-
гаткан. Алаа мөөнөттигин
дуржулганын «Совхозтар ди-
ректорларының ажилын
стиль болгаш методу» деп но-
мунда көргүскөн. Оң ном пар-
латына бэрре, көдө ажил-
агынын удуртукчу ажилдак-
чыларыңа улуг дуза болур
дээрин чугаажок.

Александр Тапеев күрү-
нениң болгаш хей-интинин
ажылдан айтыла, өг-бүлө
ажылдыга база үлгөлерин көр-
гүзүп келген. Оң иш чарып,
шалаа чүп, лаштын турарын
уртулук көрүп болур. Кадайы,
школа назыны четпезин уру-
лар албан черлеринин хоочун
ажылдакчымы. Күш-ажылды
Кызыл Тук болгаш «Хүндү-
лелдин Демдээ» ордениниң
эдилекчини, Тыва АССР-ин
Дэлин Советинин депутаты
турган Валентина Бадиргеев-
на-биле тоо урунгу доруктур-
ган болгаш кижизиккен. Бо
бийлекчил чылын урулгары-
ның урулгары база тоо апар-
ган. Урулгарың хей кезин—
бешкыл. Оң ийай ордина-
тура дооскан эмчи-даа, аймык
чок чер ажилдакчы-даа бар.
Анатолий — СЭКП-ин XXV
съездинин делегатына
тыла уран чууду баралат-
кан ады кижжиги бирээ.
Ранса — «Саян» ансамблин
үндөлөкчилеринин бирээ.

Чере ичаш, Шаала-
рынчын өг-бүлөсүндө ыры, таныш
билбес, хөгжү херекселтиге
ойнаас ижж чок. Республи-
кага «Өг-бүлө концерте» деп
шамчээшкын эгелекчеле-
ро.

— Хөгүлү, чазык болгаш
хей-интинин болурунчын, кул-
турун болгаш бажың беди-
лерин, азы чангыс өс-биле
чугаалаарга, кижизидилгени
үндөсүн уран чууде де са-
наар мен. Калдык болгаш
кыжың ажилгы болуру бе-
ли оң база хамаарыгыр бол-
ган—деп, Александр Тапеев
чугаала ор.—Бис чогаалдык
отчулусту чон мурнууга бэр-
рин ам-даа уламчылан турар
бис.

Совхоз директорунчыл ол чу-
газын дынааш, уран чуу-
дун үнөни билбес, культу-
ра албан черлеринге кичээлге
салбас, концерт белектелине
болгаш көрүдгөсү ажилдак-
чыларын чорутпас удуртукчу-
лар бисте чок эвес дээрин бе-
лап ор мен. Оларга «чонну
ажылче мобилизастарыны,
оларын хей-адын кедүрери-
ни бир аргазы база уран
чууде» деп чангыры күөс-
чиг.

Александр Тапеев Шаала
күш-ажылы бажынын эгел-
ээнден бөр 40 чыл,
ажыл-агылар удуртукчу-
зы ажилдаанындан бөр 30
чыл болуп турар. Совет Тыва-
нын бийлектиге ол тура-со-
руктуг ужуражыл турар.

К. ЧОДУУ.
ЧУРУКТА: А. Т. Шаала.

УЛУГ ЭНЕРГИЯ

Шушенское — Кызыл ара-
зынчын улуг вольтууг электри
шугумуну тууду хун келген
тууду шалкычыл, улуг эне-
ргияны Тываже кирген ийни
шугуму-биле токту бөр ху-
сааны улам чоокшудалып ту-
рар. Оңу «Красноярск электр-
остройну» механизастаан
үш колонназы тууду турар.
№ 16 мехколонназы Кызыл
агостогунчын мастер Иван До-
роговка баштаган монтаж-
никтер шугумун Кызыл чо-
гунда кезээге белик де-
мир алааштары тургузуп,
айда сымарган демир азарын
чоокта чаа дооскан. Улуг
энергия дамчыдыкчынын
туудун ам ийн талазында
хары утга чорудуп турар. Ам
инитизи-биле 100 хире кило-
метр черде алааштар тургус-
тунган болгаш сымарында
улазынар астыганы. Шугу-
муну Шушенское — Танзобей
кезээде № 61 мехколонна-
ны дуржулгалык бригадир
Шамил Сатаровтун удуртка-
ны коллектив эрес-шудургу
ажылы-биле мактаалык чедип
алган. Олар хадыр-каска
тайгаларыг, шапкын хемнер-
лыг, шыргай арга-арыгыг
черлерге берге байдалаарга
чагыларын тургузуп, сымарган
демирин шөйүп турар. Олар
ам Саян дагыларынчыл өс-
белк черлеринде чедип кел-
ген.

Кызыл биле Туран аразы-
га шугумуну кезээн туудары
база дүргөдөн. Мында ада-
гаш чагыларын өтөп тургу-
зуп, сымарындакты база шө-
йүп эгелээн. А Шивилиг чо-
гунда чагылар тургузар чер-
лери бетоннап, белекелп ту-
рар.

Уш чүс ажим километр
уун дурттуг электри шугу-
муну тууду келер чылын
дооступ, ажылаалга кирер.

В. МААДЫР-ООЛ.

СКАЛЬНЫЙ. (Мурманск
область). Чурта тууду турар
гидростанцияларынчын эң со-
гаарында, Терберск ГЭС-
тин хөл орун суг-биле до-
дурары эгелей берген. Улуг
Октябрь байыралынын бу-
дузунде ол электри күжүн
бөр. Колык партык ордулук
тут биче хемнеринде оң бөлү-
к ГЭС ол апарган. Күчүлүг
Колык АЭС-биле кады олар
Мурманск областын казыла-
металлургия болгаш эске-даа
будурулге черлерин доктаамал
хөгжүдериң чандырып, край-
нык минерал байлыктарын че-
дикшигин шынчээлдеп алы-
рыңа дуузалан турар.

БЕЛАЯ ЦЕРКОВЬ. (Киев
область). Мал чени ажаап
алыр кожугулг комбайнар
көдө механизаторларга белик
үлөктөн, оларын будуруп
удурдериң Бела Церковьтун
көдө ажил-агы машиналары
бүдүрер Май 1 аттыг за-
воду эгелей берген. Чаа ма-
шина моон мурнууда будуруп
удуруп турган комбайндан
чартык тонна чик апарган.
Оронт уш катан ажим бу-
дурүшкүнүг ажилдар. Оң
ажылдар орган кезектери
оң бутун комплект ажил-
дарын күөстүдериң элтиг.
Будурулге чери чылын-ла
ажыгыг болгаш камналгалыг
ажылдар илдег ийн мун
агрегатты будуруп удурер.

МИНСК. «Белавтомаз» кат-
тыжышкын МАЗ-5434 авто-
мобилдерин будуруп удур-
дериң эгелей берген, олар

Совет уластарынчын бузулбас
найралыңа үндөзүлөш,
Киргизиянын улаус ажил-а-
гы чедикшигин хөгжүп ту-
рар. Чурттуң барык бүгү эне-
мониктиг райондарын респу-
блика үлгүлөргө эрежок чу-
лаа чиг-эт болгаш эске-даа
чүдүлөр-биле хандырып турар.
Оларынчын аразында өңүг ме-
таладар, демир кестирер ста-

ноткар, көдө ажил-агы ма-
шиналары бар. Кыргыз ССР
бодунуң эгелээде амы-дуума
республикалардан улаус ажил-
агынын хөгжүдериңге эрежок
чугула продукцияны ап турар.
Иссык-Кулууду суудо турар
болгаш септээр заводу Сибир-
ниң бичеке хемнеринге чо-
руур баржа судноларын бу-
руп турар. Ол судноларын

БАМ-ның туудуна, Тюмени-
ниң газ тывыжына, Сибир-
ниң геология-инженер ажил-
дарына калбаа-биле ажиллап
турар.

ЧУРУКТА: баржа суднолар-
га чүктерин чүдүрүп турары.
С. МЕТЕЛИЦАНЫҢ, В.
МОРЕВИЧ ФОТОЗ.

СЭТА-ның фотохрониказы.

ТУДУГЖУ БРИГАДАДА

жаалары тударына, амыг
материалы база чагылар кы-
лырына херегелер турар.
Бригада мал ченири белек-
телине кирешке, 30 тонна
ситени белекээш, кыптал-
ларже сөөртүп чедирген. Бри-

гада кескигүннеринден Алды-
оол Хомушук, Дас-оол Иргит,
Отук-оол Салчак, Куусал-оол
Куулар болгаш өскө-дөдө
шалымты ажалдап турарлар.

Х. КАРА-ООЛ.

ыяштыг оруктарын шанта-
раазынын черлерин чик
эртип шыдаар. Үлгүлөргө
ажылдар баштайгы бир бөлү-
к илдег машиналарын
чурттуң ыш-улетүр ажил-
агыларынга чорудуп берген.
Ол сөөртүкчүлөр моон мур-
нууда будуруп удурдериң
туган машинанын сөөртүр чү-
гүндөн үштүң бир кезин ажим
— 30 кубометр мөш сөөртүр.

БОЛНИСИ. (Грузин ССР).
Болнис районун ажил-агы-
лары виноградын чен сор-
тарының дудуун ажаап
алырың эгелей берген. Ында
гектардан чүс ажим центнер
кат ап турар. Ол черинч
спективтег селекция сортта-
рын райончудуп, чинис та-
рымынын дешилгелер арга-
лары ажилал тургаш, мы-
ды түндөлдериң чедип алган.
Чижээ, дегем одурулгү кыл-
дыр чинис тарымы тарыла
шылдериң ажаар бүгү ажил-
дарын улаус хемчээлдег ме-
ханизаст болуп арганы бер-
ген. Бо чылы республикага
эрткен чылдазындан беш муң
тонна артык — чээрби муң
ажык тонна чен сорту вино-
градты белекээш.

БРЕСТ. Белорус Польше-
нын фермаларына чыгыг ту-
дар вентиляция дерилген
дык ажиткын көргүскөн.
Оларын Брестин конструктор

лары БССР-инч эртемнер ака-
демиянын Чыгыг болгаш
масса солчулазынын инсти-
тудунуң эртемденери-биле
дем каттыштырып ажилдап
тургаш чогаалып тургускан.
Машинанын чик эрткин,
камналгалы, оңу ажилда-
рынын бөдүрүп малчынарга
сонуурганыг болган. Чыгыг
дамчыдар чаа дериг алаа
вентиляциянын фермалардан
ундурер чылымын үштүң ийн
кезин камнап эрттирер. Оңу
доктаамал будуруп ундурериң
дерин белекээш.

ЛЕНИНГРАД. Радиодам-
чыдыга хүлөө алышкыны-
ның болгаш акустиканың бу-
гү-эвиле эртем-инженер-
ниң А. С. Попов аттыг ин-
ститутуна чогаалып тургус-
кан ойнадыла дискинниң
бөөлөк оруктуужына үнү
ине эвес, хары лазер херяли
биждер. Бижидилгениң муң
катап дыннап каапкан соонда
бесин диск чаа тоңуг болур,
арыг, шаптык чок дынналар
үнүгү. Оң-биле хергелештир
пластиканың чангыс талазы-
нын бесин ыттылар үсн 22
минута турганындан чартык
шак четкен, чогум диск боду
оранчок бичелер берген.

КАЛИНИН. Чонну барын-
гермай чурукчуларынчын чога-
дылазы-биле таныштырар

делгелге Калининде ажит-
тыганы. Ында уран чурукчу-
лары, скульпторлар, скульпту-
раны, каасталга-капсырыла
уран чуудуң делген көргүс-
көн. Бо чылы делегеле ха-
ры көргүзүп болган. Эмир
чылын ГФР-ге Калининниң
сонуургачы-чурукчуларын чо-
гаалдарынын делегелгени оң
совет область төвүнчү төрөл-
дешкен хоорай Осаборюкск
организастаан.

ЧЕРДАКЛЫ. (Ульяновск
область). Ульяновск областын
Чердаклы РАУК-нде тары-
мал-тоорук өстүрүнгөн үлө-
пүр технологиязы чогулчалыг
ажылдаан. Чызын болгаш ча-
мын алаа агаар-бойдуз бай-
далы таарымча чок болза-даа,
«хүпнөөрктөн» тарылга шөл-
деринин гектар санында-ла
планинатынган дүжүтүгү болуру
хандырттыган. Чер ажил-
чындери оң азымыда кү-
рүңгө үстү-тоорук садары-
нын чыл планын чедикши-
гын күөстөткен.

УСТЬ-КУТ. (Иркутск об-
ласть). БАМ-нын барын
уластуугаа Усть-Куттун сүт
заводу будуруп ундурер ча-
ла сүт продукциянын көү-
деткен. Чоок-кызыда сов-
хозтардан аныда, алаа чаа
сүдүн кожозында Киренск
районун ажил-агылары бер-
ип эгелей берген. Орук ка-
зымынчын чурттаган чогулг
пунктуларында сыжык, смета-
на, эске-даа продукция кээп
турар.

(СЭТА).

Советтер болгаш ажилчы чоннарның чагаалары

ХАРЫЛЗААНЫҢ ЧУГУЛА ХЕВИРИ

Хамаатыларынчын чагаалары,
бидиришкенине болгаш са-
наалары-биле ажилды көдө
Советтин күөсчүк комитет
доктаамал кичээлгеге ап кел-
ген. Оң чуулгазын барым-
далаш, ук айтырым эртен
кеч чыдып арылде көдө
Советтин сессиязына чуга-
лажыл көргөн. «Хамаатылар-
нын чагаалары, бидириш-
кенине болгаш саналары-
биле ажил дугайында» иле-
келди күөсчүк кезикчү тур-
ган Б. К. Бажың-оол кылган.
Илеткелги, санал берген, де-
путаттар массалар-биле ха-
рылазынчын чугула хевир
— ажитчы чоннарнын чага-
алары, бидиришкенине деп
демделеп, бо талаш-биле
кылын чорудар ужурут база
чедир кылдымай турарчу-да,
дөдө доктаган. Чугаалашкан
айтыр талаш-биле сессия
интикер база үндүргөн. Оңу
бодууларынчын хемчегелерин
чогулуп турар.

Чагаа-бидиктер-биле ажил-
дын чамалык дүжүлгөсү бис-
те мөөнөттигени. Ылангыч
күш-ажылың будурукчулук
белектер, продукциянын бот-
чунга чингелер, экономика-
мынча-техникалык ажилла-
лыкта кылар-чаа материал-
дарга камнадылгыг болурун
ини дугайында кыргын гавал-
оналарынчын бичи эгелгенин
көчүрүлгөсүнө ап келген.
Ажык ишти үсн олаадыр
хүдүкчүлүк азын чедир-
гүтүг амыдырайыг чок чо

руктарга удур эвээш эвес
хемчегелерин чоруткан. Күөс-
чүк кезикчиринин чамалык
кыжылдерин хуула белеза-
ларын чорутканы, будурулге-
нин, хей-интинин сагыла-чу-
луун үрөп турганын биле
шынчын чугааларын кылын
турганы ажиткыл болган.
Интинин өңү-хергелгизиче
холуп сүтүскаар, эвээшти
кылгаш, кейи алыскаар, сов-
хозтун болгаш улустун хуула
мал-матанын сордар, күрү-
ненин машина-техниказын болу-
нун хууда хергени ажилдар
чамалык улустун дугайын ко-
рылазынчын чугула хевир
көдө Советтин күөсчүк мунга ха-
маатылар медделеп кирип
турар. Ол чугула медделерин
кичээлгеге албас, ол чага-
аларын, бидиришкенине
кызы-биле чорбас арта чок.
Чижээ, мал-матан оордал тур-
ар чоруктарынын дугайында
беш чагаа кирген. Оңу хына-
лазын, кестелгенин чорудар
кылдыр бидиктерин райкуус-
комун интин херектер кыл-
дыныче чоруткан.

Чүте бо мында сес айл-
дында көдө Совет күөсчүк му-
нга 67 чога, бидиришкенин,
санал-оңал кирген. Ында көр-
дүнгөн айтырыларын бир
бөдүрү үстүнде бижидилган.
Кып турар чагаа-бидиктер-
нин, элден хей кезин интинин
сагыла-чурумун кыжылга-
зынча, төлөп чок азын-ча-
нарыг улустарын эзе кичи-
зиринче камнамышкан болуп
турар. Арга-дары ижж ала-

гаш, өг-бүлөсүнө, кожалары-
на, чангыс чер чурттакчы-
ларында дыш бербес ийн-ча-
гыс кижилерин иш хуу сага-
лары көрүп, х

A black and white photograph of a statue of a woman, likely a personification of Liberty or Justice, holding a torch in her right hand and a shield in her left. The statue is positioned in the background, partially obscured by a large, dense fountain of water that sprays upwards and outwards in the foreground. The water creates a complex pattern of droplets and streams, dominating the left and center of the frame. The statue's dress is detailed with folds and patterns. The overall scene is dramatic, with the bright water contrasting against the darker background and the statue.

3-кү арын. 1984 ч. октябрь 9

